

Sygn. akt V CSK 456/20

POSTANOWIENIE

Dnia 20 sierpnia 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marcin Krajewski

w sprawie z powództwa D. K.
przeciwko małoletniemu A. B. reprezentowanemu przez przedstawicielkę
ustawową w osobie T. B. ,T. B.
oraz J. B.
o zwolnienie zajętego przedmiotu spod egzekucji i ustalenie,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 20 sierpnia 2021 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powoda
od wyroku Sądu Okręgowego w W.
z dnia 10 czerwca 2020 r., sygn. akt XIII Ca (...),

1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,

2. nie obciąża powoda kosztami postępowania kasacyjnego.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 10 czerwca 2020 r. Sąd Okręgowy w W. oddalił apelację powoda od wyroku Sądu Rejonowego w W. z 23 stycznia 2020 r. w sprawie o zwolnienie zajętego przedmiotu od egzekucji oraz o ustalenie nieistnienia wierzytelności, odstępując od obciążenia powoda kosztami postępowania apelacyjnego.

Powód wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, wskazując na występowanie istotnego zagadnienia prawnego oraz rozbieżność w orzecznictwie sądów w zakresie „ochrony wierzycieli przed ucieczką dłużników-przestępców w alimenty”, wobec naruszenia zakresu związania sądu cywilnego wyrokiem

karnym oraz pominięcia przez Sąd Okręgowy uchwały Sądu Najwyższego z 11 października 1980 r., III CZP 37/80 (OSNC 1981, nr 4, poz. 48). W ocenie skarżącego należy rozstrzygnąć, czy w obrocie prawnym może funkcjonować tytuł wykonawczy dotyczący fikcyjnych alimentów, uzyskany w wyniku prawomocnie potwierdzonego przestępstwa dłużnika z art. 300 § 2 k.k., a w konsekwencji, czy i jaka ochrona należy się pokrzywdzonym wierzycielom.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Skarga kasacyjna stanowi nadzwyczajny środek zaskarżenia, którego rozpoznanie przez Sąd Najwyższy musi być uzasadnione względami o szczególnej doniosłości wykraczającymi poza indywidualny interes skarżącego, a mającymi swoje źródło w interesie publicznym, wyrażającym się w szczególności w konieczności zapewnienia jednolitej wykładni i jednolitego stosowania prawa.

Istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest wyłącznie problem o charakterze prawnym, a nie faktycznym lub wynikającym ze stwierdzonych przez skarżącego uchybień Sądu. Jego rozstrzygnięcie powinno stwarzać przy tym realne i poważne trudności, a także mieć znaczenie dla rozstrzygnięcia innych spraw. Skarżący winien jest w tym przypadku przedstawić pogłębioną argumentację prawną, bowiem zagadnienie prawne musi mieć charakter ściśle jurydyczny, powstały na tle konkretnego przepisu prawa. Nie może ono odnosić się do subiektywnej oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego (zob. postanowienia SN z 16 maja 2018 r., II CSK 15/18; z 24 kwietnia 2018 r., IV CSK 552/17; z 19 kwietnia 2018 r., I CSK 709/17; z 10 kwietnia 2018 r., I CSK 733/17).

W niniejszej sprawie nie wykazano występowania zagadnienia prawnego w powyższym rozumieniu. Postawione w skardze kasacyjnej pytanie zostało sformułowane na wysokim stopniu ogólności. W istocie nie dotyczy ono wykładni

konkretnych przepisów, a generalnej kwestii obejmującej problematykę ochrony prawnej wierzyciela przed zidentyfikowanymi przez Sąd Okręgowy „nadużyciami alimentacyjnymi”, wynikającymi z uprzywilejowania roszczeń alimentacyjnych przed roszczeniami wierzycieli wynikającymi z innych tytułów.

Sformułowane zagadnienie stanowi pytanie otwarte, w którym skarżący domaga się wskazania przez Sąd Najwyższy środków ochrony prawnej, które przysługiwałyby mu w jego sytuacji faktycznej. Tymczasem zagadnienie prawne musi być zagadnieniem nadającym się do rozstrzygnięcia, zawierającym pogłębiony wywód prawny, ze wskazaniem postulowanego sposobu jego rozstrzygnięcia i wadliwości stanowiska zajętego w zakresie tego problemu przez sąd drugiej instancji, w sposób zbliżony przy przedstawianiu zagadnienia prawnego przez sąd odwoławczy na podstawie art. 390 k.p.c. (zob. postanowienia SN: z 24 lutego 2021 r., III CSK 59/20; z 9 października 2020 r., III CZP 95/19; z 9 lipca 2020 r., V CSK 639/19; z 11 grudnia 2020 r., II CSK 347/20; z 12 września 2017 r., III SZP 2/17; post. SN z 13 kwietnia 2000 r., III CZP 2/00, OSNC 2000, nr 11, poz. 200). Nie służy ono poszukiwaniu przez skarżącego i wskazywaniu przez Sąd Najwyższy potencjalnych ścieżek dochodzenia roszczeń przez stronę, a rozstrzyganiu ściśle zidentyfikowanych problemów prawnych.

Mimo powołania się przez skarżącego również na przyczynę kasacyjną z art. 398⁹ § 1 pkt 2 *in fine* k.p.c., tj. potrzebę wykładni przepisów wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, skarżący rozbieżności tych nie wykazał. Nie jest w tym przypadku wystarczające ogólne powołanie się na jednostkowe orzeczenia, bez przywołania różnych orzeczeń i wykazania, że źródło występujących między nimi rozbieżności wynika z odmiennej wykładni przepisów. Skarżący w istocie identyfikuje rozbieżność w orzecznictwie z zarzutem naruszenia art. 11 k.p.c. i sprzeczności zaskarżonego wyroku z wyrokami sądów karnych, którymi orzeczono o odpowiedzialności pozwanego J. B..

Jedynie na marginesie Sąd Najwyższy zauważa, że bezzasadne jest przeświadczenie powoda, zgodnie z którym ustalenia prawomocnego wyroku skazującego co do popełnienia przez pozwanego J. B. przestępstwa z art. 300 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k. powodują, że obowiązek alimentacyjny ukształtowany

prawomocnym wyrokiem sądu w sprawie o rozwód nie istnieje, a alimenty są „fikcyjne”, co miałyby świadczyć o naruszeniu art. 11 k.p.c. Wskazane orzeczenia nie pozostają ze sobą w takim bezpośrednim związku, który powodowałby eliminację z obrotu orzeczenia rozwodowego na podstawie wyroku sądu karnego.

Z tych przyczyn należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

Sąd Najwyższy na podstawie art. 102 k.p.c. w zw. z art. 108 k.p.c. i art. 398²¹ k.p.c. odstąpił od obciążenia powoda kosztami postępowania kasacyjnego z uwagi na szczególne okoliczności niniejszej sprawy, w tym sytuację majątkową powoda.